

типа вопросов, добавление аудио, видео и формул); создавать интерактивности: электронная книга, интерактивный справочник, временная шкала событий и база часто задаваемых вопросов; добавлять персонажи в курсы, тесты и интерактивности.

В образовательном процессе преподавателями БТЭУ активно используется система интерактивного обучения VOTUM, которая открывает большие возможности в быстром и нетрудоемком проведении сбора и обработки данных, полученных в результате опроса студентов, а также предоставлении детальных отчетов о проведенной работе.

Современные компьютерные технологии обеспечивают упрощение процесса обучения к индивидуальным характеристикам обучаемых: запасу знаний, специфике памяти, скорости усвоения материала и др. Поэтому одним из путей усовершенствования обучения является развитие именно автоматизированного и дистанционного образования, а также разработка и ещё большее внедрение в учебный процесс автоматизированных курсов и мультимедийных обучающих программных комплексов в дополнение к имеющемуся учебно-методическому обеспечению.

Таким образом, информатизация сферы образования в Республике Беларусь и в БТЭУ идет быстрыми темпами, что способствует удобному, качественному получению образования, внедрению современных информационно-коммуникационных технологий и, как следствие, к развитию цифровой экономики.

Харабара Т.І.,

аспірант спеціальності «Економіка»,

Національна академія статистики, обліку та аудиту

Інформаційне забезпечення статистичного вивчення правосуддя в Україні

Аналіз судової статистики є важливим компонентом аналітичної роботи, без якої неможливе правильне формування судової практики і належне функціонування судів. За допомогою професійного аналізу судової статистики з'ясовується реальний стан здійснення правосуддя, додержання судами вимог Конституції та чинного законодавства України.

Закон України "Про судоустрій і статус суддів" покладає на голів судів всіх інстанцій обов'язки щодо організації ведення судової статистики та інформаційно-аналітичного забезпечення суддів з метою підвищення якості судочинства. Крім того, даним Законом передбачено повноваження апеляційного суду, вищого спеціалізованого суду та Верховного Суду щодо здійснення аналізу судової статистики, узагальнення судової практики [1].

Отже, здійснення інформаційного забезпечення діяльності суду є його самостійним напрямом функціонування. Від якості такого забезпечення багато в чому залежать якісні показники результатів роботи судів всіх інстанцій.

Важливе значення такого виду діяльності суду полягає не лише у вирішенні питань інформаційно-аналітичних заходів, як то добір, обробка, аналіз даних, але й проблемних питань правозастосування, а насамперед своєчасне виявлення причин та умов скасування (зміни) судових рішень. Виконання відповідним судом функції інформаційно-аналітичного забезпечення дає можливість суду при прийнятті рішення у конкретній справі використовувати, необхідний обсяг інформації аналітичного змісту, зокрема: рекомендацій, довідок, аналізів тощо.

Реалізація функції інформаційного забезпечення покладається на відповідні структурні підрозділи апарату суду.

Основними завданнями таких підрозділів є:

- інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності суду (інформаційно-довідкова робота із законодавством, аналітична робота із судовою практикою, інформування громадськості про діяльність суду);

- інформаційно-статистичне забезпечення діяльності суду (накопичення, збирання, опрацювання, узагальнення та всебічний аналіз статистичної інформації в автоматизованій системі документообігу суду);

- організація, проведення та координація заходів щодо здійснення узагальнення практики застосування судом чинного законодавства відповідно до планів роботи суду;

- підготовка інформаційно-аналітичних довідок щодо стану здійснення правосуддя;

- ведення всебічного вивчення, аналізу судової статистики та узагальнення судової практики;

- складання та обробка статистичних звітів.

Виходячи із Закону України "Про державну статистику" статистичні дані місцевих, апеляційних судів, вищих спеціалізованих судів та Верховного Суду є адміністративними даними. Такі показники отримуються на підставі спостережень, проведених державними органами (за винятком органів державної статистики) з метою виконання адміністративних обов'язків та завдань, віднесених до їх компетенції [2].

На даний час існує потреба у встановленні постійно діючого зворотного зв'язку з користувачами статистичної інформації, респондентами державних статистичних спостережень, виробниками статистичної інформації, а також органами, що провадять діяльність, пов'язану із збиранням та використанням адміністративних даних. Важливою умовою подальшого посилення взаємодії та розвитку співпраці є забезпечення балансу між рівнем задоволення інформаційних потреб користувачів статистичної інформації, що передбачає застосування у ході поширення такої інформації новітніх інформаційних технологій, та рівнем оптимізації процесу

статистичного виробництва, що здійснюється шляхом раціоналізації вибору джерел для складення статистичної інформації з наданням переваги адміністративним даним, організації взаємообміну даними між державними органами замість дублювання інформаційних потоків, а також шляхом впровадження вибіркового методів статистичних опитувань замість суцільних спостережень тощо [3].

Статтею 152 Закону України "Про судоустрій і статус суддів" визначено повноваження Державної судової адміністрації України, зокрема щодо організації роботи з ведення судової статистики [1].

Наказом Державної судової адміністрації України від 23 червня 2018 року № 325 "Про затвердження річних форм звітів щодо здійснення правосуддя місцевими та апеляційними судами", з метою вдосконалення звітності про стан здійснення правосуддя місцевими та апеляційними судами, затверджено форми річної звітності, а саме:

№ 1-а "Звіт судів першої інстанції про розгляд справ у порядку адміністративного судочинства";

№ 1-п "Звіт судів першої інстанції щодо розгляду справ про адміністративні правопорушення";

№ 1-г "Звіт судів першої інстанції про розгляд справ у порядку господарського судочинства";

№ 1-к "Звіт судів першої інстанції про розгляд матеріалів кримінального провадження";

№ 1-ц "Звіт судів першої інстанції про розгляд справ у порядку цивільного судочинства";

№ 2-а "Звіт судів апеляційної інстанції про розгляд апеляційних скарг у порядку адміністративного судочинства";

№ 2-п "Звіт судів апеляційної інстанції щодо розгляду апеляційних скарг у справах про адміністративні правопорушення";

№ 2-г "Звіт судів апеляційної інстанції про розгляд апеляційних скарг у порядку господарського судочинства";

№ 2-к "Звіт судів апеляційної інстанції про розгляд апеляційних скарг у порядку кримінального провадження";

№ 2-ц "Звіт судів апеляційної інстанції про розгляд апеляційних скарг у порядку цивільного судочинства";

№ 6 "Звіт про кількість осіб, притягнутих до кримінальної відповідальності, та види кримінального покарання";

№ 7 "Звіт про склад засуджених";

№ 8 "Звіт про неповнолітніх засуджених".

Такі звіти подаються до Державної судової адміністрації України в електронній формі засобами автоматизованої системи документообігу суду з дотриманням умови щодо засвідчення електронним цифровим підписом відповідальних осіб [4].

Виходячи із Регламенту Пленуму Верховного Суду, затвердженого Постановою Пленуму Верховного Суду від 30 листопада 2017 року № 1 за

результатами аналізу судової статистики та узагальнення судової практики дає роз'яснення рекомендаційного характеру з питань застосування законодавства при вирішенні судових справ [5].

Таким чином, інформаційне забезпечення суду статистичними показниками може бути спрямоване на досягнення конкретних завдань, сприяє якісному вирішенню справ відповідної юрисдикції.

Для прикладу, виходячи із Аналітичного огляду стану здійснення адміністративного судочинства у першому півріччі 2018 року, у звітному періоді до Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду як суду касаційної інстанції надійшло 54 704 касаційних скарги та справи. Серед цих справ домінують справи зі спорів, що виникають у податковій і соціальній сферах. Їх питома вага у загальній кількості справ і матеріалів, які надійшли на розгляд, становила відповідно 34 та 22%. Частина справ зі спорів з приводу реалізації державної політики у сфері економіки, сталого розвитку населених пунктів та землекористування, публічної фінансової політики та справ зі спорів з відносин публічної служби коливалась у межах 7 – 10%. Питома вага справ інших категорій становила 2 – 4%. У періоді, що підлягав аналізу, суд розглянув 18 109 касаційних скарг і справ. Станом на 1 липня 2018 року 41 084 касаційних скарги та справи, або 68% загальної кількості справ і матеріалів, що перебували на розгляді, не розглянуто. За результатами розгляду повернуто 6 376 касаційних скарг, або 35% загальної кількості розглянутих скарг і справ, щодо 3 721 касаційної скарги (21%) відмовлено у відкритті провадження. Таким чином, упродовж першого півріччя 2018 року на стадії вирішення питання про відкриття касаційного провадження у справі розглянуто 30 10097 касаційних скарг, або 56% загальної кількості ухвалених рішень у касаційному порядку. Загальна кількість справ, розглянутих у касаційному порядку, становить 8 009 одиниць, або 44% загальної кількості ухвалених судових рішень у касаційному порядку. Із них у 7 822 справах здійснено перегляд судових рішень у касаційному порядку.

Також у структурі адміністративних справ, у яких переглянуто в касаційному порядку судові рішення, за їх чисельністю вирізняються "соціальні" справи (2 309, або 30%) та справи з відносин публічної служби (1 059, або 14%). Питома вага інших категорій справ становить 2 – 6%. У звітному періоді у загальній кількості переглянутих судових рішень у касаційному порядку 5 983 судових рішення, або 76%, залишено без змін та 1 839 судових рішень, або 24%, змінено чи скасовано. Серед 1 760 справ, у яких Касаційний адміністративний суд у складі Верховного Суду ухвалив рішення про скасування рішень судів першої та/або апеляційної інстанцій, домінують рішення, якими справи направлено на новий розгляд. Це – 599 справ, або 34%, у яких судові рішення скасовано. У 459 справах, або 26%, ухвалено нові рішення. У 382 справах, або 22%, скасовано рішення суду апеляційної інстанції та залишено в силі рішення суду першої інстанції. Також у 251 справі, або в 14% справ, судові рішення скасовано з

направленням справи для продовження розгляду, у 68 справах, або 4%, судові рішення скасовано із закриттям провадження в адміністративній справі або залишенням заяви без розгляду [6].

Інформаційне забезпечення діяльності суду статистичними показниками дозволяє виявити закономірності та характерні тенденції, які складаються у діяльності судів щодо вирішення справ певної категорії.

Список використаних джерел:

1. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 р. 1402-VIII [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>

2. Про державну статистику: Закон України від 17.09.1992 р. № 2614-XII (станом на 19.04.2014 р.) [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2614-12>

3. Про затвердження Стратегії розвитку державної статистики на період до 2017 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 20.03.2013 р. № 145-р. [Електронний ресурс] / Кабінет Міністрів України. – Режим доступу: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/145-2013-%D1%80>

4. Про затвердження річних форм звітів щодо здійснення правосуддя місцевими та апеляційними судами: Наказ Державної судової адміністрації України від 23.06.2018 р. № 325. [Електронний ресурс] / Державна судова адміністрація України. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/SA18097.html

5. Регламент Пленуму Верховного Суду: Постанова Пленуму Верховного Суду від 30.11.2017 р. № 1. [Електронний ресурс] / Верховний суд України. – Режим доступу: https://supreme.court.gov.ua/supreme/pro_sud/postanova_plenumu1/

6. Аналітичний огляд стану здійснення адміністративного судочинства у першому півріччі 2018 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/Analit_ogl_admin_I_pivr_2018_1.pdf

Хоменко А.Т.,
*студентка освітнього рівня «магістр»,
спеціальність «Менеджмент»,
Національна академія статистики, обліку та аудиту*

Економічні ефекти глобальних ланцюгів створення вартості

Підприємства постійно шукають шляхи нового ефективного управління та розвитку компанії та оптимізації своєї діяльності оскільки підвищення конкурентоспроможності залежить не стільки від наявності матеріальних ресурсів, скільки від використання та наявності засобів